

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
СЕДМИЧНИК ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

НЕЗАБРАВИМ НАРОДЕН АРХИПАСТИР

РЕЧ, ПРОИЗНЕСЕНА ОТ НЕГОВО ВИСОКОПРЕОСВЕЩЕНСТВО СВ. ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ МИТРОПОЛИТ СОФРОНИЙ В СОФИЙСКИЯ КАТЕДРАЛЕН ХРАМ „СВ. НЕДЕЛЯ“ НА 1 ЮЛИ 1956, ПО СЛУЧАЙ 41 ГОДИНИ ОТ СМЪРТТА НА НЕГОВО БЛАЖЕНСТВО ЕКЗАРХ ИОСИФ I

Благочестиви християни,

Както някога Бог призова пророк Иезекилия на високо и отговорно пророческо служение и го постави страж над дома Израилев, така и преди 79 години Той повика блаженнейшия Йосифа от Ловеч и го постави на българския екзаршески престол да бъде духовен страж и вожд на българския православен народ, обединен в лоното на св. Българска екзархия.

Цели 38 години Негово Блаженство екзарх Йосиф I, смел и мъдър кормчия, управляваще църковния и национален кораб на Българската църква и народ.

Като някой древен библейски пророк, в това си екзаршеско служение, той ни остави живи примери на вяра и благочестие, на мъдрост и смелост, на родолюбие и саможертвеност.

В диоцеза на св. Българска екзархия, както в освободена България, така и в пределите на европейска Турция — във вилаетите на Тракия и Македония — Негово Блаженство, заедно с ръководените от него български митрополити, епископи, архиерейски наместници, енорийски свещеници, манастирски игумени, църковно-училищни общинари, директори, ректори и учители в духовните училища, учители и учителки в българските гимназии, прогимназии и първоначални училища, както и със съдействието, с любовта и материалната щедрост на всички православни българи, можа да създаде в европейска Турция широка мрежа от църковни и просветни огнища, от които излязоха хиляди и хиляди просветени и съзнателни православни българи.

За големите успехи през тези 38 години в църковно-училищното и национално дело във вилает-

тите Негово Блаженство показва пламенна ревност на пророк, пастир и водач, както и безстрашна саможертвеност на Христов апостол.

Към неговата пророческа ревност и апостолска дейност могат да бъдат приведени, като ръководно начало, думите на св. апостола Павла: Ние, апостолите, „във всичко се препоръчваме за служители Божии, с голямо постоянство, в скърби, в нужди, в утеснение, при рани, в тъмници, в скитания, в трудове, в бдения, в пости, с чистота, със знание, с дълготърпение, с благост, с Дух Светий, с нелицемерна любов, със слово на истина, със сила Божия, чрез оръжията на правдата в дясна и в лява ръка, при чест и безчестие, при укори и похвали; смятат ни за измамници, но ние сме истинни, за непознати, а сме добре познати; смятат ни за умиращи, но ето, живи сме; наказват ни, ала не могат ни умъртвят; огорчават ни, а ние винаги сме радостни; бедни сме, а мнозина обогатяваме; нямаме нищо, а всичко притежаваме“ (2 Кор. 6:4-10).

За такъв български апостол и пророк могат да бъдат отнесени и думите, с които Бог призова пророка Иезекилия към пророческо служение: „Сине човешки! Аз те поставих страж над дома Израилев, и ти ще слушаш слово из Моите уста, и ще ги вразумяваш от Мене“ (Иезек. 3:17).

Изминаха се вече 79 години, откогато Бог бе поставил екзарха Йосифа за духовен страж над българския Израил, и 41 години, откогато го призова в небесните Свой селения, а ето че неговите подвизи за вяра и за род, неговите трудове и страдания се помнят от милиони българи и паметта му ще пребъде от род в род.

Бог да го прости!

Историческа личност ли е Моисей

Въпросът, може би, ще се види на мнозина малко странен, но ние считаме, че не е излишен. Ако векове наред човечеството се възхищава от драмите на Шекспира и величае Омира за свързаните с името му гениални епически творения — Илиадата и Одисеята — нима не поставяме най-хладно и безпристрастно въпроса, дали тези люде наистина са живели? А като помислим само за момент, кога е живял Шекспир, и кога Моисей, ще се уверим, че поставеният въпрос заслужава внимание. Ако пък се вслушаме в авторитетно изказваното много пъти твърдение от иначе големи учени, че Моисей никога не е съществувал, този въпрос непременно трябва да бъде разгледан.

Повод за написване на тази статия вземаме от изказаните напоследък твърдения в един голям и сериозен труд, в който Моисей се нарича „митически“ и „легендарен пророк“, понеже „стихотворната легенда за раждането и детството на Саргона (асирийски цар, б. м.) е аналогична с легендите и за другите митически и исторически дейатели на древността, напр. за Моисей, Кира, Ромула и др.“. Ед. Майер и Г. Хьолшер пък считат Моисея за „херой на свещениците от Кадес“.

Старозаветните и Новозаветните писания изтъкват Моисея като освободител от египетското робство, водач на воюващия Израил, боговдъхновен законодател, пророчески основоположник на иудаизма и страдащ борец за истинна вяра (И. Нав. 1:5; 3:7; Ис. 63:12; Иер. 15:1; Мал. 4:4; Деян. 6:11; 15:21; 7:17, 44; 2 Кор. 3:15; Евр. 11:23—29 и мн. др.). Сам Исус Христос напомня много пъти значението на Моисея и Закона му за правилното превъзпитание на Божия народ. Иудаизъмът и до ден днешен се крепи изключително на Моисеевия авторитет. Като имаме пред очи писаното в Библията за живота и делата на Моисея, от една страна, и посочените по-горе отрицателни изказвания по въпроса, от друга, неволно се запитваме: стоим ли в случая на историческа почва, или пред нас е нарисуван един поетично-легендарен образ, поставен като фар в началото на историята на един народ? Но дали тогава писателят, създал този образ, не се издига по-горе и от самия Моисей?!

Нека мислено да лишим библейската история от личността на Моисея и се помъчим да си обясним някои факти, приети от всички учени и подкрепени и чрез извънбиблейски източници:

1. Нищо положително не се знае за предполагаемите свещеници от Кадес и тяхното значение за религиозната история на Израил;

2. Евреи (егип. апиру, тел-Амарненски писма — абири, сум. — са газ) в Египет е имало. Нахлуването на ханаански номади към Египет е засвидетелствувано в египетските паметници като едно често повтарящо се явление. И какво са представлявали те там? — Нищо повече от една нация, сбор от люде, свързани само с общия си произход. От значение е фактът, че евреите в Египет не са били отведени като пленници или пък да са се преселили в някаква компактна маса, която би имала сили да устои на могъщото тогава египетско влияние. Всяка фамилия е търсела само по-

добри условия за живот и защита. За потиснати и поробени маси чувството за самосъхранение е по-висше от всичко друго (Изх. 6:9). След години, евреите били примирени с рабското си положение, защото е липсвало у тях народностна традиция, която да ги обедини в едно цяло и да крепи у тях борческо чувство. За да се издигне такава маса в собствените си очи, да оцени стойността и силата си и пристъпи към велики дела, тя трябва да се възпламени от големи личности, които биха ѝ вдъхнали вяра във всичко. А ние виждаме, че при напускане на Египет и, по-точно, при Кадес, евреите са вече народ, т. е. обединена, организирана и с поставена за постигане цел нация. Това не би могло да стане от само себе си, ако зад масата, като възбудител, не стои една личност, която да превъзхожда другите и да ги вдъхновява. С чие име се свързва преобразяването на масата в народ? — С името Моисей (ср. Изх. 3:10; 3:16; 4:29);

3. Към средата на 13 в. пр. Хр. евреите напуснали Египет, постепенно овладели Палестина и отседнали в нея. Излизането на евреите из Египет, борбите им с преследващите ги египтяни и съпротивляващи се амалекитци, походът им през пустинята и всички несгоди, които тя предлага на един народ, свикнал вече с по-друга обстановка и живот, — всичко това предполага едно здраво водачество. Еврейските народни маси в Египет очаквали водач, който да ги води, да задържа и обезвредява бунтуващите се елементи, да побеждава неприятели. Всички тези изисквания се съсредоточват пак в личността на Моисея, който ни се рисува като добър организатор, гениален водач, непобедим военачалник, справедлив съдия, изключителен патриот;

4. **Общоприето е**, че новодошлите в Палестина евреи имат вече по-друга представа за Бога, отколкото техните прадеди и заобикалящите ги народи. Във връзка с това те имат и нови правни норми, пропити от теократизъм. Законодателят е трябвало да се съобрази с миналото на народа, с неговото настроение и наклонности, с неговите обичаи и нужди, с бъдещия му живот и чак тогава да изработи и наложи даден закон. Че всичко ново, което се дава на евреите от тази епоха, е могло да отговори на тези изисквания, сочи бъдещата история на този народ. Само върху епохалното дело на далновиден законодател е могло да закрепне по-нататъшното единство на еврейския народ. Само силата на личността му е била гаранция за стабилността на дадените разпоредби и тяхното изпълнение. Достатъчно е само да помислим за момент, защо не надживяха вековете религиите на Асирия, Вавилон и Египет, на финикийци, ханаанци, филистимци и други големи царства и силни източни народи, за да се убедим, че в религията на Израила е било вложено още от самото начало нещо, което могло да се развива и укрепва, което задоволявало людето през всички векове и ги споявало духовно, което превъзхождало другите древни религии. Това е етическия монотеизъм, доизяснен подире от пророците. Това именно издига неговия основоположник

и проповедник до степен на пророк. И кого сочи древността за такъв? — Пак Моисей;

5. През 1923 Хуберт Гримме, професор по семитически езици в Мюнстерския университет, издаде и изясни намерените още през 1904/5 г. така наречени древно-еврейски надписи от Синай. По времето на фараоните от XII (2000—1788 г. пр. Хр.), та чак до XX династия (1200—1190), в Синайския полуостров египтяните имали мини, в които работели поселници евреи като безплатни работници. Те именно оставили и тези надписи. В един от тях (№ 349) става дума за човек, който носи египетското име Хйатшепсу-хнем-Иамонмозе. Първата съставка на това сложно име не е нищо друго, освен името на фараонката Хйатшепсу, а последната съставна част — „мозе“ означава „син“. Този син на фараонката носи две длъжностни имена: „главатар на минните работници“... и „началник на храма на Иаху (на

Синай“. Напоследък, египтолозите са съгласни с египетския произход на името Моисей (евр. Моше, егип. Мозе — син). Сведенията, почерпени от древно-синайските надписи за Моисей, като син на фараонката, съвпадат с казаното в Изх. 2:10 за фараоновата дъщеря и Моисей: „и то (детето) ѝ стана като син, и нарече тя името му Моисей“.

Ако известни епохални събития, които не биха могли да се развият в даден народ от само себе си, са на лице, то трябва да е действителен и техният причинител. Р. Киттел казва: „Моисей е историческа личност, най-вече поради неговото религиозно-морално творение. То е едно величаво и чудно явление“. Проф. Гаспари заключава: „Сведенията за Моисей идват от почвата, която сам той е орал и облагородил“.

Проф. Б. Пиперов

Апостол Павел

Кога се е родил и кога и как е умрял

„Аз съм човек иудеин, родом от Тарс Килийски“ (Деян. 22, 3) — с тези думи се представя ап. Павел пред тълпата евреи в Иерусалим, разбунтувана срещу него. Кога обаче се е родил той? — По този въпрос апостолът нито при този случай, нито други някой път е казал нещо. Не съществува и писмен документ, който да определя тази дата. Но има два такива, от които, по страничен път, бихме могли, с голяма вероятност за точност, да определим годината на неговото раждане.

Единият документ е посланието на св. апостол Павел до Филимона. Там той се нарича „старец“ (1, 9). Като се вземе пред вид, че това послание е писано между годините 61 и 63 и че според общата употреба на думата „старец“ в онова време, тя може да се отнася до лице, което има поне 60 години, трябва да дойдем до заключението, че апостолът се е родил в една от първите години на нашата ера, а може би и малко по-рано.

Другият документ са Деяния на светите апостоли, където (7, 58), във връзка с мъченичеството на св. Стефана, ап. Павел е наречен „момък“.

За мъченичеството на св. Стефан съществуват сигурни данни, че е станало в 36 година. От друга страна, знае се, че гърците, с думата „момък“, са наричали било един младеж поне на двадесет години, било мъж, който е приближавал четиридесетте. Като се има пред вид, най-сетне, че за да ръководи преследването срещу християните (Деян. 8, 3), апостолът е трябвало все пак да се радва на известен авторитет, което предполага по-зряла възраст, би трябвало да се спрем на нещо средно между горните две крайни цифри. Бихме могли значи да приемем, разумно преценено, че по време смъртта на архидякон Стефана ап. Павел е бил вече на 30—35 години, което ни води пак до заключението, че той се е родил в първите години на нашата ера.

Следователно, ако Христос се е родил в 748 година от основаването на Рим, ап. Павел е бил по-млад от Него с три до осем години.

* * *

Датата на мъченическата смърт на апостола също не е определена с точност. Старите свидетелства по този въпрос са доста неопределени и не се съгласуват.

На другия ден след произнасянето на присъдата, или няколко дни по-късно, Павел, съгласно римския обичай, е бил изведен във от града, за да бъде изпълнена тази присъда публично. Един стотник, група наемни римски войници и в сред тях — старецът окован. Сигурно около войниците е имало тълпа от озлобени, хулеци го иудеи, а по-назад — шепа братя-християни, тъжни и мълчаливи.

Смъртната присъда спрямо римски гражданин, какъвто е бил ап. Павел, е могла да бъде изпълнена само чрез обезглавяване. Но обезглавяването е било предшествувано от бичуване.

Така че, когато кортежът е стигнал на лобното място, окованикът е бил най-напред съблечен, и неговото слабо и костеливо тяло, привързано до един дръвник, е получило последното от многобройните бичувания, този път по-жестоко от по-ранните, защото сега се е касало до един „екслекс“, т. е. до човек, отречен от закона завинаги. След бичуването потъналото в кръв тяло е било превито надве. Заповед от стотника, блясане на меча, глух удар, и главата отскача, а тялото се простира в локва от кръв. Възкличания всред иудеите; благоговейно мълчание между християните.

Така е завършил земния си живот Павел от Тарс — иудеин по кръв, римски гражданин по право, на младини, по свободен избор, ревностен служител на Моисеевия закон, по-късно, по вдъхновение свише, апостол на св. Евангелие...

В коя година?

Според Езоп, Павел е умрял в четиринадесетата година от царуването на Нерон, т. е. между м. юли 67 и м. юни 68. Четиринадесетата година от царуването на Нерона е определена от Блажени Иероним (*Де вирис илустр.*, V). Този автор казва още, че Сенека е умрял две години преди Павла (пак там, 12). Като се знае, че Сенека е умрял през м. април 65, годината 67 за мъченичеството на Павла, която съответствува отчасти на четиринадесетата година от царуването на Нерона, е по този начин потвърдена.

Големият италиански учен Джузепе Ричиоти, в своето капитално съчинение върху апостол Павел (чийто превод на француски, „Св. Павел Апостол“, Париж, 1952, ние използваме за написването на тази ни статия), възприема именно годината 67 като дата на мъченичеството на апостола. Относно деня на неговото мъченичество, положителни данни също не съществуват. Датата 12 юли (29 юни ст. ст.), възприета от св. Църква, е условна.

* * *

Що се отнася до мястото на мъченичеството на апостола, според едно предание, засвидетелствано още от второто столетие, то се намира ад **Аквас Салвиас**, на малко повече от три мили от Рим по Ардейския път, на ляво и недалеч от Остинския път.

Веднага след мъченичеството, тялото на апостола е било пренесено по-близо до Рим, на малко повече от една миля по **Виа Остиенсис**, и е било погребано в едни гробища там, открити впоследък с добре запазени **колумбарни**.

Гробът веднага е станал, за римските и чуждестранни християни, място на благоговейно поклонничество. До IV-я век не е имало никаква по-

стройка над гроба. Християните вероятно са го разпознавали по друг много по-сигурен начин.

За пръв път император Константин въздига над гроба една скромна базилика. От тази базилика днес е останал само надписът над гроба на апостола.

В 386 година император Валентиниан II събляра построената от Константина базилика и върху същото място започва въздигането на нова много по-голяма църква, работите по която са били продължени от император Теодосий и други императори, дори до Гала Плацидиа. Тази църква, вследствие стихийен пожар, е била унищожена през 1823 година. Оцелелите от пламъците части са били по-късно включени в новата базилика, въздигната там, която базилика съществува и днес и в центъра на която, около гроба на апостола, са издълбани следните думи, които изразяват по бляскъв начин същината на целия негов живот: „Защото за мене животът е Христос, а смъртта — придобивка“ (Филип. 1, 21).

Посетителят, който влиза днес в мълчаливата и уединена базилика, се възхищава от мраморния под, в който като в огледало се отражават колоните на храма; той съзерцава в захлас позлатените плафони и старинните мозайки, пощадени от пожара през миналото столетие. Но това, което приковава погледа му, е фигурата на апостола, издигаща се, от пояса нагоре, из гроба и която, със своя бюст и глава, се явява като непобедим властелин над време и пространство. Защото, чрез своята жертва, апостолът, ако и да е умрял, още говори (Евр. 11, 4). В действителност той живее винаги и продължава да разнася по всички кътове на земята Словото Господне... И така до края на вековете.

Л. Чолаков

Ролята на Църквата в историята на нашето здравеопазване

Екзарх ЙОСИФ I

По стара традиция една от първите грижи на нашата Православна църква е била грижата за здравето на народа. Редица писмени паметници от миналото ни сочат, че видните църковни дейци активно са се намесвали в борба за здравето на хората. Това те извършвали било чрез поучаване на хората в редовен и хигиенно издържан живот, било чрез подпомагане на болните и неработоспособните, било чрез построяване на болници и приюти за лекуване на заболелите. От историята знаем, че една от първите болници в Европа и първата в България е построена от св. Климент Охридски в Охрид; такава болница е построен и св. Варвар Охридски край Битоля. Независимо от това, св. Климент Охридски и св. Варвар Охридски са били и известни лекари, за което ни свидетелствуват техните жития.

Тази стара традиция е била продължена от нашите църковни дейци и през турското робство. През тази мрачна в нашата история епоха единствено духовниците са били най-близките до народа учители и наставници, и единствено те пряко са вземали участие в неговия ежедневен живот. Те са помагали на народа при болест; те са вземали и дейно участие при борбата с многобройните епидемии, които през време на робството са свирепствували по нашите земи.

• Берлинският договор откъсна голяма част от територията на Санстефанска България и отново я хвърли под отоманско иго. По този начин, цялото население на тази територия беше отново обречено на същия живот, който цели пет века народът ни води под турско робство. Независимо от икономическия и политически гнет, населението на откъснатите от Санстефанска България територии — Тракия и Македония — беше лишено от организираното веднага след Освобождението в страната здравеопазване и медицинска помощ. Несъвършената здравна организация на турската държава, липсата на подготвени медицински кадри, липсата и на медицински учреждения, пълният произвол на турската администрация по отношение даването на права за лекарска и аптекарска правоспособност — всичко това определяше характерния облик на здравеопазването в Тракия и Македония.

* * *

Имайки пред вид, от една страна, лошата здравеопазна организация на Турската империя, липсата на лекари и крайно незадоволителното здравно състояние на населението, и от друга — все по-засилващата се в Тракия и Македония пропаганда на съседните страни чрез изпращане свои медицински органи, Българската екзархия в Цариград, под непосредственото ръководство на Негово

Блаженство екзарх Иосиф I, е взела незабавни мерки за предотвратяването на лошите последици от тия две злини. През м. март 1907 екзарх Иосиф I пише до Министърна на външните работи на Княжеството: „Считаме за дълг да отбележим пред Вас, г-не министре, факта, че нуждата от медицинска помощ във вилаетите е доста голяма, особено сега, когато чуждите пропаганди, схващайки добре колко много може да услужва лекарският персонал за постигане на целите им, не щадят никакви средства за назначаване лекари по всички градове и градчета. А ние нямаме родни лекари в най-главните градове, като Кукуш, Струмица, Лерин, Охрид, Дебър и др. Уверени, че Вие съзнавате важната културна роля, която би могъл да изиграе българският лекар в Македония и Одринско, чест имаме да Ви помолим, г-не Министре, да разпоредите, да се запита пристигащите тази година от странство българи, биха ли приели да практикуват професията си в някои от казаните градове, и ако някои изявят желание, да им се предложи да дойдат“. От запазените документи обаче се вижда, че няколко години още преди това, Негово Блаженство екзархът е настоявал пред Външното министерство за назначаването на лекар в Прилеп. През 1899 Негово Блаженство Иосиф I изявява готовност да подпомогне д-р Вл. Руменов при явяването му на колонкиум за право на практика в Турция; за същото нещо пише до Външното министерство и през 1906 година. Още през 1904 е била назначена по шата на Екзархията акушерка в Скопие. Съдейки от нейните думи, „Св. Екзархия, като съзнаваше липсата на акушерки в провинциите и ръководена от желанието да се притече на помощ на страдащото българско бедно население, благоволи да ме изпрати като своя акушерка в Скопие. . . Винаги и във всяко време не съм отказвала да давам своята помощ и съвети безплатно на всички българи, които са се отнасяли към мене“. Малко преди цитираното писмо, на предложението да се създаде хирургическа амбулатория в Битоля, направено до Външното министерство с доклада на д-р Дочков, Негово Блаженство Иосиф I отговаря, че „с готовност усвоява по принцип идеята да се отвори в Битоля хирургична амбулатория, ала за да се осъществи тази хубава идея, нужно е преди всичко да се намери и осигури подходящо за целта здание и да се набавят инструменти“, а заедно с това настоява Министерството да намери лекари за Кукуш, Струмица и други по-големи центрове, „дето българското население е лишено от възможността да се ползва дори от облагите, които първата медицинска помощ може да даде при всяко сериозно заболяване“.

Тази широка постановка на въпроса за здравеопазването на населението в споменаваните области е била подготвена дълго време благодарение на многобройните изложения на българските църковни общини от разни краища на Македония и Тракия. При това, имайки като една важна задача опазването на здравето на подрастващото поколение, Българската екзархия е назначавала към своите училища училищни лекари. Още през 1898 българското училище в Солун е имало свой училищен лекар; свой лекар е имало и училището в Битоля (до 1906 — д-р Дим. Владов, а след това — д-р Т. Г. Трифонов). Освен това, Българската екзархия е издържала от 1906 и лекари за българското население в някои градове: д-р Хр. Димитриев в Куманово, д-р Т. Филипов в Прилеп, д-р Никола Герасимов в Скопие и д-р Г. Николов във Воден. По този начин, виждаме, че още преди решителната намеса на Негово Блаженство екзарх Иосиф I в защита здравето на населението в Тракия и Македония, той е имал пред очите си и със собствените сили на Екзархията се е опитвал да организира медицинската помощ на българското население.

След цитираните няколкократно настоявания на Негово Блаженство Иосиф I пред Министерството на външните работи, от княжеството се изпращат вече редица лекари

за попълване местата на „екзархийски лекари“ в градовете на Тракия и Македония, въпреки че и в България тогава се е чувствувала остра нужда от лекари. На екзархийска служба са били привлечени и мнозина туземни лекари. По този начин, вече към 1907—1910 виждаме екзархийски лекари в Куманово, Дебър, Щип, Скопие, Битоля, Воден, Гуменидже, Лерин, Струмица, Солун и т. н. По този начин е бил създаден един особен институт, появяващ се за пръв път в историята на нашето здравеопазване, — институтът на „екзархийските лекари“. Понемже първите лекари на екзархийска служба са имали за задача да обслужват с медицинска помощ предимно училищата, то и впоследствие с въпросите на здравеопазването, на контрола и ръководството работата на лекарите се е занимавал Училищният отдел при Екзархията. В административно отношение лекарите са били подчинени на съответните училищни инспектори. Заедно с това, те са били длъжни да спазват и разпоредженията на турската държавна администрация.

Дейността на екзархийските лекари е била насочена както към чисто медицинските въпроси, така и към обществените и църковни борби. Медицинската дейност на екзархийските лекари е била насочена предимно за даване помощ на бедното българско население, която помощ, при удостоверена от църковната община бедност на нуждаещия се, е била свършено безплатна. Екзархийските лекари са давали безплатна медицинска помощ и на нуждаещите се от такава ученици. В редица градове, по усмотрение на лекарите, и предписваните лекарства на бедните и на учениците са бивали отпускащи пак безплатно от частните аптеки, с каквито са били снабдени всички екзархийски лекари. Безплатното медицинско обслужване при конкретните условия за работа и в това време е било един прогресивен акт. Наред с облагите, които са получавали бедните и учениците, безплатното медицинско обслужване е било и една важна точка от фронта срещу настъпващата пропаганда на чуждите лекари. Освен тази лечебна помощ, екзархийските лекари са провеждали и редица профилактични мероприятия, насочени към запазване населението от заболявания. От запазените документи виждаме, че една голяма част от лекарите са били не само градски, но и районни (във Воден, Гуменидже, Скопие, Битоля и пр.). В своите райони тези лекари са провеждали ваксинация против едра шарка, давали са напътствия за санитарното благоустройство на жилищата и т. н. Наред с това, екзархийските лекари са развивали и оживена здравно-просветна дейност сред населението, както в града, така и в районите си из селата.

Просветната дейност на лекарите е граничила с тяхната обществена и политическа дейност. Тяхното положение ги е поставяло на чело на редица обществени и политически акции, провеждани от местните църковни общини и от местното население.

Тази форма на организирано здравеопазване — института на „екзархийските лекари“ — е съществувала до времето на влошаване на турско-българските отношения, предшествуващо обявяването на Балканската война.

* * *

Тези страници от най-новата история на нашето здравно дело, които разкриват част от многогранната дейност лично на Негово Блаженство екзарх Иосиф I и на ръководената от него Българска екзархия в Цариград, и дейността на създадения от него институт на екзархийски лекари, са едни от светлите страници и в нашата църковна история. С ярки краски те ни рисуват грижите и старанията на родната Православна църква, следваща заветите на нейните велики дейци в миналото, за благо на народа, за опазване на неговото най-голямо богатство — здравето.

Д-р Мирослав Попов

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

Гласът на житните класове

(Проповед)

Ако излезем на полето в ранна утрин на тези горещи летни дни, широко пред погледа ни ще се възправят големите блокове със златни житни класове. Лек зефир ги полюлява и те нежно се навеждат към майката земя. Започва усилена жътва. Полето сякаш празнува жътвена сватба и навсякъде се чуват радостни жътварски песни. Народът събира плодовете на своя труд, щедро благословен от Всеподателя.

Радост изпитва човек, когато гледа буйните житни поля с натекнали едри класове. Житните класове са навели смирено глава, вероятно, с предчувствие за върно изпълнен дълг.

Дар, велик Божки дар са хлеботородните наши поля. Оня, който има уши да слуша, чува в шумоленето на леко люлеещите се зрели класове един чуден глас, шепот от дивни, безсмъртни слова.

Най-напред гласът на житните класове ни говори, че преди да има жетва, трябва да има сента. Сента не непременно предшествува жетвата. За да сееш пък, трябва да подбереш подходяща почва. Последната не била да бъде слаба, изтощена и неблагоприятна за развитието на семето. Избраната целина трябва да се натори и дълбоко изоре. След това идва редът на семето. То трябва да бъде отбрано, здраво, чисто семе. Още при миналата вършитба земеделецът отделя най-пълното, най-налятото зърно. Преди сента приготвеното семе се пресява, обеззаразява и яровизира и чак тогава се хвърля с пълна шепа в черните угари. Засял с труд и грижа добро семе, земеделецът е радост ще жъне богата реколта. Ако пък е посял лоши и слаби семена, или почвата му е била неподходяща, тогава безрезултатна и слаба ще бъде и жетвата му.

И в живота е така. Сента и после жетва. Ние постоянно сеем и постоянно жънем. Жетвата в природата е само една жива илюстрация на жетвата в живота. „Сее бащата, кога наставлява децата си. Сее, кога се съветва или кара с майката. Кога се отнася добре или зле със старите си родители. Сее майката, кога съветва дъщерята, когато се облича, когато ходи, кога гледа къщната си работа, кога се разправя със съседите“ (Митрополит Никодим).

Всички сеем. Щем — не щем, сеем. Сеячи сме. Една блага дума, едно нежно дело, смирена обноска, любезна усмивка — това са все семена, които можем да пръскаме всеки миг през нашия живот и които винаги ще поникнат и ще дадат добър плод. Но твърде често, вместо да сеем чистото семе на добродетелите, ние сеем семена от разни бурени. Тогава, щом не сме посели в нивата на живота си добро и здраво семе, можем ли да очакваме добри ни, да жънем радости и събираме успехи? Сеячът на плевели няма да жъне златен клас. „Каквото посее човек, това и ще пожъне“ (Галат. 6:7). Който сее зло, зло и ще пожъне. Нещо повече! „Който сее ветрове, ще жъне бури!“ Това е железният закон на възмездие. Подобно на Дамоклиев меч той висн над главата на всеки човек. Няма изключение от него за никого!

По-нататък гласът на житните класове ни говори, че сента е велико таинство. Специалистите я наричат физико-химичен закон, процес, явление, а ние сме убедени, че Бог е, Който прави да порастне житното зърно, посадено в земята. Чудно нещо! Посадиш едно брилянтено зрънце, а то лежи в земята, без да порасне, макар че на човешкия пазар то струва милиони и милиони пъти повече от зрънцето, отронено от житния клас! Пуснеш в браздата житно зрънце, а то вместо да умре, покаже стръкче, подири слънцето и възрасте, като даде понякога и сто зърна като себе си. Земеделецът посява семето, но как то

никне и дава плод, това не знае (Мар. 4:27). Той само забелязва промяната. Бог е, Който извършва чудото!

Зърното е в земята. Но жетвата не идва веднага след сента. Необходим е дълъг процес, минава доста време. Над заровеното в земята житно зърно започват да духат силни и студени ветрове. Снежни виелици размахват свои мразовит воал. Бури трещат над спящите ниви. Обаче, земеделецът знае, че ще дойде ден и зимата ще си отиде. Слънцето на животворната пролет ще греине, зърното ще се покаже и ще излезе над земята.

При това, жетвата още не е дошла. Природните стихии продължават да напират. Ето, пролет имаме вече, а студ грози посевиите. Можем ли да накараме слънцето да греине и стопли земята, за да поникне посятото зърно? ... По-нататък, срещу малкото житно стръкче се възправят градушка и наводнение, суша и изгаряне. Тук възниква един голям въпрос: отчайва ли се земеделецът при всички тези изпитания? О, не! Той не се отчайва. Земеделецът е поверил своя огромен труд и всичкото си имане в Ръката на Вечния Закрилник и твърдо е уверен, че Бог ще извърши потребното. С надежда и упование, с кратката молитва: „Хайде, Боже, помози!“, вярващият земеделец е хвърлил малкото зърно в черната угар и го е поверил на Всесилната Божия десница.

Надеждата е основен стимул в живота. Тя крепи човека. И когато всичко е въстанало против някого, единствена тя не го напуща. Възражда силите му за сетни напъни в преодоляване на трудности и пречки. Гдето има живот, там има и надежда.

Както земеделецът, така и ние трябва да живеем с надежда в Божията грижа. Човекът с греха и лошите навици трябва да умре, за да се родим в нов, надземен и слънчев живот. Умираме в този свят, но се раждаме в другия. Ози, Който издига житното зърно от смърт в живот, от мрак в светлина, не ще ли съживи и нас, които сме много поценни от всичките класове в полето? Да не забравяме, че Бог не ще закъсне в Своето обещание!

Най-сетне гласът на житните класове ни говори, че когато дойде жетва „житото се прибира, а плевелите изгарят“. Такава е участта и на доброто и на злото, които избилват в света. Наградата на доброто е вечен живот, а наградата на злото е смърт. Житото отива в хамбара, а плевелите — в огъня. Всяко продължително господство на злото е все пак временно в този свят. Вечно пребъдва само доброто. Нека не ни смущава обстоятелството, че до жетва плевелите избуяват и безпрепятствено растат. Бог често търпи и не наказва злото, защото Бог не иска смъртта на грешника, но грешникът да се отвърне от своя път и да бъде жив (Иезек. 33:11). Когато дойде жетвата, тогава всеки ще си получи заслуженото място. „Отгледвахте нечестие — жънете беззаконие, ядете плода на лъжата, защото ти се надяваш на своя път“ (Ос. 10:13). „А по жетва (казва Господ) ще река на жетварите: съберете първом плевелите и ги свържете на снопове, за да се изгорят; а житото приберете в житницата Ми!“ (Мат. 13:30).

Братя,

В тези дни на богата жетва нека в ранна утрин, когато слънцето изкача зад планината, да излезем на полето, да разтворим непритворено сърцата си и да опитаем да доловим между класовете съзвучия, които ни гозорят за силата на живота. Да се спрем със затаен дъх в златните ниви, за да доловим безмълвното слово и неописуемата музика на житните класове. Гласът на житните класове ни говори,

че Бог е Който подготвя земята и благославя да поникне послато в нея зърно. И още: всички ние сме сеячи в живота. Но „каквото посее човек, това и ще пожъне: който сее в плътта си, от плътта ще пожъне тление; а който сее в духа, от духа ще пожъне вечен живот“ (Галат. 6:7—8). Гласът на житните класове ни говори, че на човешките предстони да бъдат подложени на една голяма, всемирна жетва — Страшния съд, когато всеки ще трябва да представи на Бога делата си: добри и пълни зърна, или пле-

вели и бурени. Делата ни ще определят нашето място във вечността!

Докато сме още тук, житните класове ни напомнят думите на Словото Божие: „Сейте си в правда — и ще пожънете милост; разоравайте си целина, защото време е да потърсите Господа, та Той, като дойде, да ви одъжди с правда“ (Ос. 10:12).

Свещ. П. Памуков

Поучение за св. Иоан Кръстител

Когато запитали големия филантроп и откривател на анестезиращото действие на хлороформа доктор Симпсон, кое е най-голямото му откритие, той казал: „Най-голямото ми откритие е спасението на моята душа, познанието, че Господ Исус е мой Спасител“.

Странни слова от устата на един велик представител на положителната наука. Нима той, който бе отдал целия си живот на научни експерименти за облекчаване земната участ на човека, не е бил в състояние да оцени достатъчно величието на своето откритие в областта на медицината? Нима той не е имал представа за чудотворното въздействие на хлороформа, та е посочил за най-голямо свое откритие душата си и нейния Спасител? Изглежда, че последното откритие ще му е коствувало много повече безсънни нощи от всички други негови открития, и когато е отгатнал „тайната на благочестието“ и дошел до „познанието на истината“, изпитвайки облекчението, радостта и щастие на спасаващия се, разбрал смисъла на Господните слова: „Каква полза за човека, ако придобие цял свят, а повреди на душата си?“

Без съмнение не можем да не се възхищаваме на смиренното величие на този християнин. И все пак, в това си истинна велико откритие, той е бил подпомогнат от милиони и милиони човешки същества, които векове наред са знаели и живели в тая спасителна истина, доказана чрез възкресението, записана неизлишно с безценната кръв на скъпа върволица от мъченици и подпечатана чрез устойчивостта на св. Църква пред напъните на адските порти през дългите и бурни векове на нашата ера. Тъй да се каже той е „видял и повярвал“, а „блажени са ония, които не са видели, и повярвали“, казва Христос.

Кой, освен днес чествувания св. Иоан Кръстител и Предтеча, може да застане на челния ред на тия треблажени люде и светци на св. Божия църква, които не са видели, и повярвали?

Той бе заченат по чудесен начин от напредналата във възрастта си и при това неплодна дотогава Елисавета. Баща му, побеледият свещеник Захарий, изпълнен с Духа Святаго, пророкува за него, че „ще се нарече пророк на Всевишния, понеже ще върви пред лицето Господне, за да приготви Неговите пътища“.

Но нито в чудото на раждането, нито в пророчеството на баща му, нито пък в аскетическия му живот е неговото истинско величие. Св. Иоан Предтеча получи честния и славен ореол на своята светост и величие в момента, когато, макар и издигнат на piedestала на признат от народа пророк, „изповяда и не се отрече, изповяда: не съм аз Христос“ и посочи на света Исуса с думите: „Ето Агнецът Божий, Който взема върху Си греха на света“.

Бе ли чул той Исусовото благовестие, за да Го последва? Бе ли зърнал той Неговите чудеса, за да повярва в божественото Му достоинство? Бе ли Го видал разпнат и възкръснал, за да се увери, че е обещаеният Спасител? Не! Затова откритието му бе много по-ценно от това на учения медик: по-ценно, защото Иоан бе първият, който с един поглед на чистото си сърце видя и позна своя Спасител, независимо от външната Му скромност и рабски вид; по-ценно, защото той бе първият, който Го посочи на света, доброволно отстъпвайки приготвената от него Божия нива. Почти непозната проява в нашата действителност. За нас, много по-понятно е действието на Иоановите ученици: „Рави, Оня, Който беше с тебе отвъд Йордан и за Когото ти свидетелствува, ето, Той кръщава, и всички отиват при Него“ (Иоан. 3:26). Никаква сянка от смущение и на завист в сърцето на Божия пророк: „Който има невеста, младоженец е, а приятелът на младоженеца, който стои и го слуша, радва се твърде много на младоженеца. Тая ми радост, прочее, се изпълни. Той трябва да расте, пък аз да се смалявам“.

Колко различен от нас начин на мислене и действуване в отношенията си както помежду ни, така и в тия към Бога.

В отношенията помежду ни: Човешкото завистливо око предпочита да вижда повече недостатъците, отколкото качествата на другия. Колцина от нас са готови да се вгледат в своя ближен и да познаят в него Божия образ, надарен все пак с нещичко? Не се ли броят на пръсти тия, които искрено се радват, когато открият и най-малки заченки на талант и спомогат със съвети и дела за тяхното разрастване? Колко малко са тези, които спокойно и с радост на сърце могат да наблюдават възхода на другия, особено пък когато това става за сметка на тях. За това, без брой таланти гинат под ударите на завистта и човешката алчност.

В отношенията ни към Бога: Замътените ни от грехове и грижи сърца не могат да видят и познаят истински Бога, затова, кога дойде време да Го посочим на света, едни от нас с думи Го сочим, а с делата си Го отричаме. Още повече са онези, които се спотайват, а има и такива, които са готови да се отречат, а даже и да се подиграят с Него при нужда.

Ето защо нашият век повече отвсякога се нуждае от духа и примера на великия пророк и предтеча Господен. Тогава само доброто ще расте в света, защото всеки ще го вижда, ще го сочи и ще му дава път. Тогава само Бог ще царува над човешките души, гаранция за мир с правда в света. Амин.

Свещ. Благой Чифлянов

ХУДОЖЕСТВЕН ОТДЕЛ

Мъгленската светица

(По случай празника на всички български светни)

- Ще се надпяваме с птичките!
- И ще огласим гората.
- А Злата ще внесе в нея и слънцето.
- И ще светне в горските усони.

Звънък смях се отлочи от момини устни, залюба се игриво и отекна в простора.

Не беше голяма групата на девойките: пет-шест връстници — млади, свежи, жизнерадостни. И посред тях — Злата. Най-хубавата. И не само между тях, не само в селото, а и в цяло Мъгленоно нямаше друга, която да може да се равни с нея по хубост. Не току-тъй бе подхвърлена

шегата, че Златиното присъствие ще огрее със слънце тъмната гора.

Не само красотата на Злата разискряше възхита в душите на хората. Славата за необикновената хубост на селското момиче се носеше наблизо и далеч и звучеше като приказка. Случеше ли се чуждокраец да мине през село, искаше непременно да срещне тази невинна хубост. И странно: големите черни очи не възбуждаха огъня на пожеланието, а очароваха. Черните очи обикновено пронизват със стрелите на похотта, но не бе тъй с прекрасните очи на Злата — те милваха с кротостта си, без да подлудяват кръвта на този, който се заглеждаше в тях. Някаква духовна сила преливаха те в душата му. И се изпълваше тази душа с благодат — благодатта на Злата.

Чудни бяха дарбите на тази девойка. По хубост нямаше равна — единствена бе и по сърцето си. Ороси ли горестта със слъзни нечи очи — влагата им попълваше в сърцето на Злата. И затуптяваше то с ударите на досегнатото от скръбта сърце. Дето мъката и нуждата се настаняваше — и Злата биваше там.

Злата пръскаше радост.

Тъй знаеха в село, тъй се носеше и по цялата околност.

А какъв светъл копнеж будеше Злата в момците! Потъваха те в дълбочината на погледа ѝ и кротка нега ги задържаше там. Кого ли ще оцастливи Злата, чия ли невяста ще бъде тя? Блазе томува, който ѝ стане избранник!

Облажаваша незнайния, но завистта нямаше място тук. Не разпалваше тя вражда в сърцето на никого — копнежът за Злата беше тих, кротък, и събуждаше само чисти чувства.

Само един бе заслепен от страст към девойката.

— Злата ще бъде моя! Тежко на оногоя, който се осмели да я вземе. Ничия друга — само моя ще бъде!

И той беше турчин — богат и властен, на чиято воля всичко се подчиняваше. Но тук срещна отпор. Когато се насочи към Злата с увереността за своето могъщество, принуден беше да се стъписа. Една слаба робска девойка възпря силния властник. Той кипна. Но мигом се уталожил гневът му от кротката сила на Златиния поглед.

Отиваше той край чешмата и, по обичая на българите, пресрещаше Злата — да отпие от менците ѝ. Спираше девойката хода си, свеждаше очи към земята, дочакваше, докато турчинът отпие, и смирено продължаваше пътя си.

Пристъпяше турчинът с намерение да спре девойката, да я вземе, да я отведе в харема си. Но когато заставаше пред нея, дързостта му се сломяваше, чувството за надмощие го напущаше — смиряваше се той и молеше:

— Стани моя. Чорбаджийка ще бъдеш — не робиня! На ръце ще те нося!

Не продумваше нищо Злата. Отминаваше, без да вдигне поглед от земята. Това беше отказът ѝ. И оставаше турчинът на мястото си — отхвърлен, унижен в самочувствието си. И когато твърдата българска девойка се загубваше, закипяваше наново кръвта му, сърцето му се ожесточаваше пак, зъбите се стисваха и закана се процеждаше през тях.

— Ще бъде моя — никому другиму! Не се ли съгласи, да му мисли!

Тази закана се знаеше от всички. И Злата я знаеше. Мъка бликаше в сърцето ѝ — не от страх, а от обидата. Жена на турчин тя не ще стане никога. Никога не ще се откаже от своята вяра. Тя, нейната, българската вяра, ѝ е начертала пътя в живота: обрекла ѝ е сърцето на Бога. Цялото сърце! Божия невяста ще бъде девойката — тъй бе решила!

Бог изпълваше сърцето на Злата. Той разпореждаше с обичая ѝ. Не странеше Злата от другарките си. Те я търсеха винаги и се радваха, когато е с тях.

Сега се бяха сдумали да отидат за дърва в гората. И Злата повикаха със себе си. Ще бъде хубаво, весело! Неусетно ще стигнат в гората. Ще се пръснат из нея да събират поломени клони. И ще прокълътят горските усон от звънкия им смях. Ще пеят девойките. Ще се надпяват с птичките. И ще греят с радостта си, с младостта си — като слънце. Най-много — Злата.

Подскокна най-сърцатата — пресегна, та прегърна със сърдечен порив хубавата си дружка и занзива игрива песен:

Мила момо църнооко!
Мили твоите църни очи,
църни, църни како трънка,
полни, рамни, како грозде!

Звъни свежото гласче и като птича песен се носи из простора,

Другите започнаха да припяват — само Злата бе мълчалива. В каква ли мисъл се бе унесла?

— Е-хей, събуди се!

Сдиплят се румените устни в усмивка — но никак пресилена е тя. Кротка печал струи погледът на Злата, макар и да се усмихват устните ѝ. Дългите мигли го притварят с мрежата си — не искаше Злата да смущава веселостта на другарките си.

Но пълните им с обич очи виждаха: не бе весела Злата. — Защо си така умълчана? Сърдиш ли се?

Вдигат се черните реси на клепащите, големите тъмни очи изливат своята благодат, устните се усмихват пак.

— Да се сърдя ли? Че защо? И кому?

И занзива пак тътък глас — шеговито, закачливо:

Мило момо църнооко,
на кого си налутено,
налутено, насърдено, —
дал на майка ил на тейко,
ил на твоите двата брата?

Подемат дружките песента, поглеждат дяволито към Злата — тя се усмихва пак кратко и наново потъва в мислите си.

Ето, гората е вече пред тях. Чуват се гласовете ѝ. На гъдулка е засвирил лекият ветрец, засвистял между стволите и дървесните листи. И ги люлее. Листата пеят. Птичките пеят. Въздухът пее.

А възторгът расте в гърдите.

— Знам защо нашата Злата е замислена! — плисна ведър смях най-закачливата.

— Севда има.

— Позна!

— По кого ли?

— Хайде-де, догаждайте се!

И занарекдаха веселите девойки. момкови имена — всяка различно: не името на тогова ли, за когото копнее собственото ѝ сърце?

Коя ли случи?

— Не, не познахте! Само аз знам! . . . Да кажа ли?

Не назова име веселушата — а пак разтвори гърло и подхвана нова песен:

Бисеро, керко Бисеро!
Шчо йова чудо от тебе,
турчин побратим да фашчаш —
турчин ми вера не държит,
турчин ми църква не одит,
турчин нафора не зема,
турчин от пости не знаит,
турчин Великден ми нема. . .

Крадецком се отправиха погледите към Злата. Нима е права закачката? Но не се вдигат миглите. Устните не се усмихват. Нещо намира в гърлото на хубавицата, тя стисва устни, налага си воля — и възпря да бризне извиканата болка в съзла. Преглътна я. И пак вдигна очи — да се усмихне. Но колко печал имаше в погледа ѝ!

Спря песнопойката: не прекали ли?

И пак се преметна чевръстата ръка през Златините рамене, приласка я, обля я със сърдечност.

— Не крий усмивката си! Колкото си хубава, дважд хубава те прави тя. . . И попей! Та коя може да се равни с тебе и по глас? Ето, ние пеем, а ти, най-добрата песнопойка, мълчиш. Пей, Злате!

— Пейте вие сега. Пък на своя ред и аз ще попея.

И толкова благодат има в гласът ѝ, че сърцата се умиляват, разнежват.

Веселостта се разлиолява пак — и проехтява гората от песни. Всичко е песен.

— Злате, пей!

Без да изправя сведената си снага, Злата пое дъх и поде песен. Не преувеличаваше девойката, когато каза за нея, че е най-добра певица. Славеј ли се е скрил в гърлото на Злата? Тихо, провлечено затрептя славеева песен:

Мори, Као, жална Као!
Бог да бие върли турци!
Те фърлиха в темен зандан,
те удриха судна мъка —
с тежък тумрук на нозето,
дребен синджир на гърлото,
белези на ръцето.
Судна мъка ми те мъчат,
сакат да ми те потурчат. . .

Злата пееше сама. Песента знаеха всички — пели са я неведнъж, но как особено се лее тя сега от Златините уста! Всеки звук трепти, вмъква се в душата ти, досяга я. И пробожда я, сякаш, с тънка, остра болка.

Една вдигна ръка — отри очите си.

— Колко е жален гласът на Злата!...

— Ти я засегна с песента на Бисера. Слушай, сякаш че плаче, а не пее...

Умълчаха се другарките, умълча се сякаш цялата гора, заслушана в тъжната песен на Злата:

**Как си вера да предам,
що я първо да забравам?**

Тези много познати думи на песента сега бяха тъй изпети, че като клетва отекнаха в душите на девойките. И въздишка се отломи от гърдите им.

Пееше Злата дългата песен за Жална Кана, която турци искат да потурчат, която и близките ѝ скланят към съгласие — да избегнат заплахите на поробителя, че ще пострадат и те от упорството ѝ. Но Кана е твърда, непреклонна. Тя е готова да понесе всичко — и мъки, и смърт да получи, но не и да се откаже от вярата си. И когато турците виждат твърдостта на мъченицата — изтезанията се усилват, стават страшни, непоносими, доближаващи до смъртта.

**Как дочуха върли турци,
още в мъка я удриха:
не им стигна тежък тумрук,
не им стигна дребен синджир,
не им стигна белезни —
в нокти спици ѝ набиха.
Душа даде, а не вера!**

ИЗ ЖИВОТА НА ЕПАРХИИТЕ

ПЛОВДИВСКА ЕПАРХИЯ. АРХИЕРЕЙСКО ПОСЕЩЕНИЕ НА ИВАЙЛОВГРАДСКА ДУХОВНА ОКОЛИЯ.

— С благословението на Негово Светейшество Кирил, Патриарх български, Негово Преосвещенство Главеникият епископ Стефан на 26 май т. г. посети с. Хухла, Ивайловградско. Вечерта на 26 пристигна в гр. Ивайловград, където отслужи вечерня.

На 27 май — сутринта — се отслужи св. архиерейска служба. В края на св. Литургия Негово Преосвещенство отличил с офияния „протонерей“ свещ. Димитър п. Христов, енорийски свещеник в с. Гугутка, Ивайловградско, и свещ. Иван Ангелов Цвятков, енорийски свещеник в с. Славеево, Ивайловградско.

В същия ден след обед Негово Преосвещенство направил архиерейско посещение на селата Пелевуи и Железино, Ивайловградско.

На 28 Негово Преосвещенство проведе проверочните събеседвания с енорийските свещеници от Ивайловградска духовна околия. — Аспарух Димитров Кифин.

ВИДИНСКА ЕПАРХИЯ. ГР. ВИДИН. — В духа на

синодалното окръжие и с благословението и под мъдрото ръководство на любимия ни Кирил Негово Високопреосвещенство св. Видинския митрополит Неофит още в началото на септември м. г. започна религиозно-просветната дейност при катедралния храм „Св. Вм. Димитрий“, Видин, която продължи до 10 юни т. г.

Всяка неделя, след обед, през този период от време, се изнасяха от свещениците при храма религиозни беседи.

През изтеклата църковно-просветна година бяха изнесени следните беседи:

- 1) „Ценност на живота“; 2) „Стремеж към щастие“; 3) „Една магическа дума“; 4) „Силата на молитвата“; 5) „Съвършена любов“; 6) „Страданието като причина на религиозно съмнение“; 7) „Нашата вяра“; 8) „Нашите приятели“; 9) „О. Иоан Кронщадски“; 10) „Какво ни липсва“; 11) „Родители и деца“; 12) „Под ударите на съвестта“; 13) „Синове на светлината и синове на тъмнината“; 14) „Кой е Христос“; 15) „Копнеж по безсмъртие“; 16) „Светът преди и след Христа“; 17) „Цел и смисъл на живота“; 18) „Отлагането е опасно“; 19) „Животът и светлината“;

Унесени в песента, не разбраха, че не са вече сами в гората. И уплахата на всички беше голяма, когато се видяха неочаквано обкръжени от неколцина турци. Вик на ужас процепи гората. Девойките се разбягаха коя накъдето види. Не можа да побегне само Злата. Но в същност само към нея се бяха насочили нападателите. Водеше ги турчинът, който задирише хубавата българка. Хвърли се върху нея, хвана ръцете ѝ, изви ги.

— Не ще ми убегнеш вече!

— Какво искаш от мене?

Като с меч го прониза кроткият глас. Насилникът откопчи ръце, отпусна ги омаломощено.

— Ти знаеш! — продума тихо, с молба. — Станци ханъма. Първа в харема ми ще бъдеш!

— Никога! Моята вяра е мой живот! И никога не ще се откажа от нея — за нищо на света.

Разтрепера се турчинът, отстъпи назад, махна с ръка към придружаващите го. Те хванаха Злата, вързаха я.

И я отвлякоха...

Не се чу повече песен от Златините устни. Млъкна чудният глас на тази българска девойка, за да поеме тя като свой път на Жална Кана и да се приобщи с нейната участ.

И когато не след много време обесиха на трема обезобразеното ѝ от страшни мъчения тяло, като свещица пред олтара на Бога запламтя чистата ѝ душа — сияйна, негаснеща.

Ст. ВАКЛИНОВ

20) „Душевна необходимост от изповед“; 21) „Отче наш“; 22) „Поглед към семейството“; 23) „Христос—извор на мира“; 24) „Оръжието на християнина“; 25) „Смърт и вечен живот“; 26) „Христос и жената“; 27) „Кръстът Господен“; 28) „Изграждане Царството Божие на земята“; 29) „Съд след смъртта“; 30) „Великият и униженият“; 31) „Възкресението Христово“; 32) „Материалният интерес — причина на религиозно съмнение“; 33) „Ад и рай“; 34) „Бог и злото в света“ и 35) „Страшният съд“.

През този период гост на храма ни беше и Ломското православно християнско братство. Хорът на братството изнесе духовен концерт, а ръководителят на братството, прот. Симеон поп Димитров, изнесе беседа на тема: „Какво е потребно“.

Освен изнесените 36 беседи при храма бе уреден и библиейски курс, в който веднъж в седмицата се четяха и тълкуваха подобрени места от Ветхозаветите книги на св. Библия.

Из средата на редовните слушатели на беседите, при храма „Св. Димитрий“, бе сформиран дамски четиригласен църковен хор, който се намира под вещото ръководство на прот. Димитър А. Туцов. При храма има и смесен църковен хор, който има вече една половинвековна дейност.

Религиозно-просветната група при храма, заедно с дамския църковен хор, в близки дни ще направи две екскурзии: едната из епархията, по време на която ще бъдат изнесени духовни концерти, проповеди и беседи, и другата — из страната ни, та, освежени и ободрени, с нови сили да продължим благодатната работа през следващата църковно-просветна година. — Прот. Кирил Ц. Пецовски.

ВЕЛИКОТЪРНОВСКА ЕПАРХИЯ. — На 1 май 1956

— Велики вторник — Негово Високопреосвещенство Великотърновският митрополит Софроний посети девическия манастир „Св. Троица“ край гр. Велико Търново и пострига в монашески чин послушницата Марийка Добрева с име Касияна, и говори за монашеския подвиг.

На 3 май — Велики четвъртък — сутринта отслужи Св. Василева литургия с Великото елеосвещение в църквата „Св. Троица“, Велико Търново. Същия ден вечерта

на 12-те евангелия архиепископът служи в църквата „Св. Марина“. На 4 май — Велики петък — за опелото Христово служи в църквата „Св. цар Борис“. На всяка служба произнесе подходящи слова.

На 6 май — Възкресение Христово и Георгиевден — митрополит Софроний отслужи св. Литургия в катедралната църква „Рождество Пресвята Богородица“ и прочете Синаodalното пасхално послание пред множеството богомолци, като ги поздрави с радостния християнски поздрав: Христос воскрес! Същия ден в 11 часа преди обед отслужи Втора Пасха в катедралата и, според заведените обичаи, раздаде на всички богомолци великденски червени яйца. След обед направи пасхални посещения на девическите манастири „Св. Богородица“ и „Св. Никола“ в с. Арбанаси, Горнооряховско, поздрави с „Христос воскрес“ монахините и прегледа подготовителните работи за откриване синаodalна картонажна работилница.

На 7 май — Втори ден Великден — митрополит Софроний отслужи св. Литургия в с. Сашево, Великотърновско, и произнесе слово. На 9 май митрополит Софроний и Високопреосвещеният му гост, Доростолчервеният митрополит Михаил, отпътуваха за София, а оттам за гр. Враца, за да вземат участие в църковните тържества, по случай три години от възстановяването на Българската патриаршия. На 22 май, св. Николай Летни, архиепископът отслужи св. Литургия в девическия манастир „Св. Никола“, село Арбанаси, Горнооряховско, пострига в монашески чин послушницата Марийна Петрова, на която даде монашеско име Иулита, и говори за мъдрите евангелски девизи. На службата пяха свещениците от Горнооряховска околия, които бяха свикани този ден в същата св. обител на служебна околийска свещеническа конференция, ръководена от архиепископа. На 24 май, св. св. Кирил и Методий, митрополит Софроний отслужи св. Литургия в с. Бериево, Севлиево, и произведе в чин протоиерей енорийския свещеник Иван Банчев. На края произнесе слово за Светите Солунски братя и поздрави новия протоиерей Иван Банчев, който отговори със затрогващи думи.

На 25 май произведе изпитите на свещениците от Севлиево духовна околия в гр. Севлиево. Надвечер посети рибарите от държавния риболов на Севлиевското езеро, което се образува от р. Росица и язовира „Стамболийски“, и остана на вечеря с тях. На 27 май, Неделя на разслабения, отслужи св. Литургия в гр. Левски и произведе в чин протоиерей енорийския свещеник Ангел Кръстев. Последният отговори на архиепископското слово-приветствие.

На 1 юни, в 6.30 часа вечерта, Негово Високопреосвещенство пристигна в гр. Свищов, посрещнат в Архиепископското намесничество от Всеблагоевения архиепископски намесник, свещеник Христо Минчев, и от хористите на Великотърновския епархийски свещенически хор. Архиепископът и хористите се отправиха към църквата „Св. Димитър“, гр. Свищов, където бе отслужена Велика вечерня при тържествено хорова пение. Хорът се дирижираше от диригентите прот. Атанас Шиндаров, от гр. Габрово, и прот. Иван Момъков, от гр. Горна Оряховица. Слово за Възкресение Христово произнесе хористът протоиерей Христо Смилов, от Габрово. След отпуста митрополитът произнесе слово за мира. На 2 юни архиепископът отслужи св. Литургия в църквата „Св. св. Кирил и Методий“, гр. Свищов. Тя епархийският свещенически хор. Слово на тема: „И ще познаете истината, и истината ще ви направи свободни“ (Иоан. 8,32) произнесе хористът свещеник Тодор Михайлов, от Горна Оряховица. Същият ден вечерта в 6.30 часа митрополитът отслужи Велика вечерня в свищовската църква „Св. Преображение Господне“. Проповед на тема: „Вяра и знание“ произнесе хористът свещеник Асен Петков, от с. Дебелец, Великотърновско. След отпуста митрополитът произнесе слово за мира. На 3 юни, Неделя на самарянката, архиепископът отслужи св. Литургия в свищовската църква „Св. Троица“. Тя епархийският свещенически хор. Проповед на тема: „Бог е дух; и тия, които Му се покланят, трябва да се покланят с дух и с истина“ (Иоан. 4,24) произнесе хористът протоиерей Петър Чавдаров, от Велико Търново. След отпуста митрополитът произнесе слово за мира. Същият ден след обед архиепископът замина за с. Сухиндол, Павликенско, где то извърши погребението на починалия пенсионер, о. иконом Панайот Попов, духовен старец-изповедник, дългогодишен народен учител, общественик и примерен народен пастир. Митрополит Софроний произнесе трогателно слово за покойника в присъствие на множество сухиндолци и свещеници. Същата вечер архиепископът се завърна в с. Белене, Свищовско. На 4 юни Негово Високопреосвещенство отслужи св. Литургия в с. Белене, Свищовско. Тя епархийският свеще-

нически хор. Проповед на тема: „Иисус Христос е Същият вчера, и днес, и во-век“ (Евр. 13,8) произнесе хористът протоиерей Йордан Новаков, от гр. Горна Оряховица. След отпуста архиепископът произнесе слово за мира. Същият ден след обед свещениците-хористи се разотидоха по енорийните си, а архиепископът се завърна в престолния си град. — **Иеродякан Нестор.**

СТАРОЗАГОРСКА ЕПАРХИЯ. ДУХОВЕН ПОСЕВ. — I. Зов към покаяние, изповед и вяра, ето основният тон на изнесените сказки в гр. Стара Загора през дните на св. Четиридесетница, които се уредиха с благословението на Негово Високопреосвещенство св. Старозагорския митрополит Климент.

На 22 март, „Св. св. 40 мъченици“, Негово Високопреподобие архимандрит Серафим изнесе беседа в храма „Св. Николай“ на тема „Седемтех смъртни греха“. На 1 април Негово Високопреподобие архим. Антоний говори в храма „Св. Троица“ на тема „Защо страдаме“. На 9 април Високопреподобният архимандрит Василий Липчев изнесе беседа в храма „Св. Вм. Димитрий“ на тема „Живи образи на вяра и благочестие“. На 16 април Негово Високопреподобие архим. Йосиф изнесе беседа в храма „Св. Богородица“ върху покаянието. На 23 април, Неделя Мария египетска, Високопреподобният архимандрит Герасим говори в храма „Св. Троица“ върху истинското геройство.

Трябва да кажем, че изнесените сказки от отците архимандрити бяха масово посегнати от християните.

От името на Епархийския архиепископ и вярващите топло и вдъхновено след всяка беседа изказваше благодарност на отците гости Всепреподобният о. Панкратий, протоиерей от св. Митрополия.

II. На 30 април, Неделя Вайя, Негово Високопреосвещенство св. Старозагорския митрополит Климент служи в катедралния храм „Св. Вм. Димитрий“ на престолния си град. След св. Литургия пред препръщения от богомолци храм той изнесе слово за празника.

Същият ден, вечерта, както и през всички вечери от страстната седмица дядо Климент вземаше живо участие в пение на клироса, като в края на всяка служба разкриваше смисъла на събитията и божествените слова, които се редиха в четените свети евангелия. На Велики четвъртък Епархийският архиепископ отслужи Великото елеосвещение в катедралния храм. В края говори върху Тайната Господня вечеря. Вечерта, последование на Христовите страдания, той служи пак в катедралата. В края на св. Служба пред множеството богомолци каза слово за смисъла на кръстните Христови страдания. На Велики петък сутринта служи в храма „Св. Николай“, а вечерта, опелото Христово, служи в храма „Св. Богородица“. След службите изнесе подходящи слова. На Велика събота той се черкува в храма „Св. Троица“, след което произнесе слово.

На Възкресение Христово, както и на Второ възкресение, кириархът служи в катедралата „Св. Вм. Димитрий“, като в края на двете служби пред множеството богомолци произнесе пасхални слова. На втория ден Възкресение Христово Негово Високопреосвещенство пристигна в с. В. Левски, Харманлийско. Тук с радост той бе срещнат от своите епархиоти. Храмът скоро се изпълни с богомолен народ. По време на св. Литургия, архиепископът отличи с офики местния свещеник о. Димитър Илиев. В края произнесе слово за празника. Същият ден след обед дядо Климент, очакван от християните на гр. Марица, Харманлийско, пристигна в селището и благослови общата трапеза, която по благочестива традиция всяка година устройват тамошните християни. В края кириархът каза слово. За вечерната митрополитът отиде в кв. Злати дол на гр. Марица. Тук храмът също бе пълен с християни. Дядо владика похвали ревността и обичта на селяните към Божието дело. На третия ден от Възкресение Христово Негово Високопреосвещенство посети с. Обручище, Харманлийско, където извърши обновление на храма и отслужи св. Литургия. В края произнесе слово. Селяните с голяма радост изживяха това духовно тържество. Радвах се, че те видяха отново Божиия дом с общи усилия, благодарение енергичността на своя енорийски свещеник, о. Васили Ангелов, възобновен. — **Прот. А. Дандов.**

НЕВРОКОПСКА ЕПАРХИЯ. СЛУЖБИ, СЪБРАНИЯ И КОНФЕРЕНЦИИ. — През второто тримесечие на текущата година в Неврокопската епархия са проведени следните църковни служби, конференции и събрания от кириарха на епархията Негово Високопреосвещенство Неврокопския митрополит Пимен.

Служби. На 28 февруари, неделя на Митаря и Фарисей, в храма „Св. Възнесение“ в с. Покровник, Благоевградско. На 4 март, неделя на Блудния син, в храма „Св. Иван Рилски“ в гара Пирин, Санданска околия. На 18, 24 и 25 март, неделя на Всеопрощението, Тодоровден и Православна, в храма „Въведение Пресвятия Богородици“, Благоевград. На 1 април, неделя на св. Григория Палама, в храма „Успение Пресвятия Богородици“ в с. Бараково, Станкедимитровско. На 7 април, св. Благовещение, в храма „Св. Благовещение“ в гр. Разлог. На 8 април, неделя Кръстопоклонна, в храма „Св. Троица“ в гр. Банско, Разложка околия. На 29 април, неделя Цветница, в храма „Въведение Пресвятия Богородици“ в Благоевград. Същият ден вечерта — в храма „Св. Николай“ в гр. Петрич. На 4 май, Велики петък, часовете и опелото на Исуса Христа, в храма „Успение Пресв. Богородици“ в гр. Петрич. На 6 май, Възкресение Христово, св. Литургия и вечернята през деня, в храма „Св. В. М. Георги“ в гр. Сандански. Същият ден на 15 часа — вечерня за Второ възкресение в храма „Въведение Пресв. Богородици“ в Благоевград. Подир службата християните и тази година направиха посещение на Негово Високопреосвещенство в св. митрополия. На 7 май, Светли по-неделник, в храма „Успение Пресв. Богородици“ в гр. Петрич. На 8 май, Свети вторник, в храма „Св. Вм. Георги“ в Петрич. На 20 май, неделя Мироносците, а така също и на 21 май, св. ап. и еванг. Иоан Богослов, в храма „Въведение Пресв. Богородици“ в Благоевград. На 23 май, св. ап. Симеон Зилот, в храма „Св. Благовещение“ в гр. Разлог. На 24 май, Св. св. Кирил и Методий, в едноименния храм-катедра в гр. Гоце Делчев, когато по решение на Св. Синод даде и църковното отличие „протопсалт“ на Илия Трендафилов, певец при същия храм. На 27 май, неделя на Разслаблениа, в храма „Успение Пресвятия Богородици“ в гр. Гоце Делчев. На 30 май, сряда Преполовение, в храма „Свети Архангели“ в гр. Гоце Делчев. На 3 юни, неделя на Самарянката, за първи път посети и служи в храма „Свети Архангели“ в с. Баничан, Гоцеделчевско. На 15 юни, св. Възнесение, за първи път посети и служи в храма „Св. Възнесение“ в с. Хърсово, Благоевградско. На 17 юни, неделя на светите отци, за първи път

посети и служи в храма „Св. Иван Рилски“ в с. Габрово, Благоевградско. На 24 юни, Петдесетница, в храма „Св. Троица“ в гр. Банско. На 25 юни, Св. Дух, в храма „Св. св. апостоли Петър и Павел“ в с. Добринище, Разложко.

На всички места Негово Високопреосвещенство е казал подходящи назидателни слова.

Събрания. На 7 март в Благоевград — околийско свещеническо събрание под ръководството на Негово Високопреосвещенство, който изнесе доклад върху Съборното послание на св. апостол Иаков. На 21 май в Благоевград — околийско свещеническо събрание с доклад върху Съборното послание на св. ап. Иуда. На 6 май в гр. Сандански — църковен събор за мира. Негово Високопреосвещенство пред голямо множество народ-съборници изнесе доклад: „Победата е на мира!“. На 7 май в с. Левуново, Санданско, на 18 часа, на площада пред храма, открито събрание за мира. Пред много посетители-християни от селото и от близките махали Негово Високопреосвещенство каза възторжена реч на тема: „Църквата с обич към хората е всякога за мира“.

Конференции. На 5, 6 и 7 март в Благоевград се проведе административна конференция с архиерейските наместници от епархията. На конференцията бяха разглеждани въпросите: нарядът свещи, пласиране на църковните монополи, като се прие и текстът на „Наръчник за енорийския свещеник в епархията“.

На 2 и 3 април в Благоевград се проведе конференция с членовете на епархийската мисионерска катедра. Разглеждани бяха докладите на околийските пратеници за работата на някои секти. Общото решение се изпрати в Св. Синод — централната мисионерска катедра. И при двете конференции участниците бяха през всичките дни на работа гости на Негово Високопреосвещенство, който разделяше с тях скромни трапези.

Изпитни събеседвания. На 21 май в Благоевград, на 23 май в гр. Разлог, на 25 май в гр. Гоце Делчев бяха проведени изпитните събеседвания с всички свещеници от трите духовни околии. Изпитните събеседвания за клириците от Петричка и Санданска духовни околии бяха проведени на 22 и 25 май т. г. от Негово Всепреподобие иеромонах Синесий, протосингел на св. митрополия, подпомогнат от архиерейските наместници. — М. К.

КНИЖНИЦА

† НЕВРОКОПСКИИ МИТРОПОЛИТ ПИМЕН. НАРЪЧНИК ЗА ЕНОРИЙСКИЯ СВЕЩЕНИК. БЛАГОЕВГРАД, 1956, СТРАНИЦИ 31.

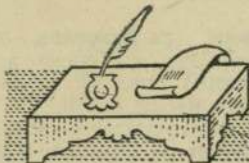
Негово Високопреосвещенство Неврокопският митрополит Пимен, в своите грижи за епархията си и за просветата на своите свещеници, е имал щастливата идея да приготви и издаде горната малка по обем, но твърде ценна по съдържание книжка.

Книгата обхваща следните отдели: Високото достойнство на пастирството. I. Клирически задължения на пастир-енорийски свещеник. II. Административни задължения на пастиря. III. Финансово-контролен отдел: бюджет, допълнителен бюджет, отчетност, деловодство, отчети, данъци, застраховки, мелници, сведения, ревизионни акто-

ве. Указател за някои закони, правилници и наредби. Притурка: Последование мертвенно над скончавшимся свещеником; Молитви при освявяване деца от друг род. Мир на всички: Прекловете главите си пред Господа.

Колко богата, разнообразна и полезна материя! Едно скромно пожелание: Книжката на дядо Пимен да намери широк прием и извън пределите на Неврокопска епархия — за полза на св. ни Църква.

Предстои излизането от печат от същия астор и на още един наръчник за свещеника, имащ за предмет делото на мира. — Л. Ч.

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛЕТОПИС

Благодарност. — Негово Високопреосвещенство св. Врачанският митрополит Паисий благодарно сърдечно на всички, които са имали любезността да го поздравят по случай имения му ден и им молитвува здраве и всяко благополучие.

Петдесетница и Св. Дух са големи Господски празници, които се тачат благоговейно от народа ни. Тази година на Великата задушница, както винаги, десетки хиляди вярващи софиянци отидоха в столичните гробища, за да влезат в безмълвно общение със свои близки, чиито кости почиват

там, но духовете на които са винаги живи и се радват, че не са забравени.

Божествените служби на самите празници в София в много църкви бяха отслужени от архиереи. Богомолният народ бе многоброен. Радостно явление е, че сред богомолците все повече и повече се виждат млади хора — ученици, студенти, което свидетелствува, че вярата у народа ни е винаги жива и негаснеща.

На Петдесетница в Румънската православна църква „Св. Троица“ служи Негово Преосвещенство Левкийският епископ Партений, който каза слово на тема: „За Божествения социализъм“. Същият архиерей на Св. Дух служи в храма „Св. Дух“ в с. Драгалевци, Софийско, където, след службата, говори за Животворящия дух.

Траянополският епископ Симеон на Петдесетница служи в църквата „Св. Троица“, квартал Слатина, с проповед: „Жажда и утоление на сърцето“, а на Св. Дух — в храма „Св. Дух“, кварт. Надежда, където каза слово на тема: „За обновлението чрез Духа Светаго“.

Макариополският епископ Николай на Петдесетница служи в параклиса при ДА.

Нашият главен редактор, Високопреподобният архимандрит Стефан, на Петдесетница служи в храма „Свети Седмочисленици“, където каза вдъхновено слово на тема: „Слава на Св. Дух“.

Заупокойна св. Литургия и панихида за Негово Блаженство Българския екзарх Йосиф I. — На трети юли т. г. се навършиха 41 години от блажената кончина на Негово Блаженство Българския екзарх Йосиф I, чийто образ на голям българин и боговдъновен първонерарх на родната ни Църква, с отдалечаването на времето, става все по-сияен.

По този случай на първи юли (неделя), сутринта, в столичния храм „Св. Неделя“ се отслужи заупокойна св. Литургия от св. Врачанския митрополит Паисий, в съслужение с Великотърновския митрополит Софроний, Драговитийския епископ Харитон, архимандритите Стефан, Йосиф, Серафим и Антоний, свещеници и дякони. Вдъхновено слово каза Великотърновският митрополит Софроний (поместено на уводно място), след което в единадесет часа на гроба на Негово Блаженство при храма се отслужи панихида от Техни Високопреосвещенства синодалните архиереи, на чело със св. Врачанския митрополит Паисий и при участието на голям брой епископи, архимандрити и свещеници.

На панихидата присъстваха сродниците на Негово Блаженство, лични негови почитатели, висши синодални служачи, професори и студенти от ДА и голям брой богомолен народ.

ОБЯВЛЕНИЕ за приемане на нови ученици в Софийската духовна семинария за учебната 1956/1957 г. — По решение на Св. Синод в Софийската духовна семинария ще се приемат за идната 1956/1957 учебна година 40 нови ученици. Кандидатите трябва да имат завършен най-малко VII (III-и прогимназиален) клас с успех добър (3.50) при поведение примерно (5), да не са по-възрастни от 17 години и да имат мелодичен глас и музикален слух. Те подават до ректора на семинарията в Черепиш заявление, което трябва да се получи в канцеларията на Духовната семинария най-късно до 15-и август т. г. Към заявлението си те прилагат следните документи: 1) кръщелно свидетелство; 2) училищно свидетелство за завършен VII клас и последното училищно свидетелство, ако са следвали по-горни класове; 3) медицинско свидетелство, обр. 7, и 4) препоръчително писмо от епархийския архиерей.

Кандидатите държат приеман изпит по български език (писмен) и по пение (за изпитване на слуха и гласа). Приемният изпит ще се произведе на 24 август, петък, в 8 часа сутринта в Черепиш.

Приетите в семинарията ученици живеят в пансион и са пълни стипендианти на Св. Синод. Те подават задължително, че след като завършат образованието си в семинарията и след като отбият военната си или трудова повинност, най-късно до навършване 27-годишна възраст, ще приемат духовен сан. В противен случай връщат изразходваната за образованието им сума, заедно с лихвите. Завършилите семинария могат да следват като стипендианти в Духовната академия.

Учебната година ще започне на 15 септември. На приетите кандидати ще се съобщи официално, кога да бъдат в семинарията в Черепиш и какви вещи да носят със себе си. На неприетите ще бъдат върнати незабавно документите. — От канцеларията на Св. Синод.

Уточняване. — Бр. 23—28, 30 юни 1956, стр. 76, колона втора, в съдържанието: автор на пътеписа „Патриаршеско посещение на Врачанска епархия“ (стр. 20) е Георги Клисаров. Погрешното посочване името на автора е станало при ревизията на вестника по вина на печатницата.

Поправки. — Бр. 23—28 от 30 юни 1956 на ЦВ, стр. 9, колона първа, р. 17 отдолу, вместо Вратцата да се чете Вратица; стр. 27, колона втора, р. 1 отгоре, вместо 1973 да се чете 1873; стр. 28, колона първа, р. 27 отгоре, вместо митрооплит да се чете митрополит; стр. 30, колона първа, р. 32 отдолу, вместо да се изпрати да се чете да се изправи; стр. 63, колона първа, р. 8 отдолу, вместо благословение да се чете благословение.

ВЪЗНИКЛИ НОВИНИ

НОВО ИЗДАНИЕ НА БИБЛИЯТА НА СРЪБСКИ ЕЗИК. — В Белград е излязло ново издание на Библията по превода на Джура Даничић на Ветхий завет и на Вук. Стеф. Караджич — на Новий завет. Изданието е на Британското библиейско и чуждестранно дружество (1955 година) — без неканоничните книги. Форматът е джебен, на тънка, но твърде издръжлива оризова хартия, в луксозна кожена подвързана. Шрифтът е петит, но извършено ясно и четлив. На 1074 такива страници е отпечатана цялата Библия. В полиграфично отношение изданието е безупречно.

Отделните глави на библиейските книги носят подзаглавия. Например, у Евангелието по Матей: Глава 1 — Родословие на Христа, зачатие, име и рождение; Глава 2 — Мъдрци от Изток. Бягството на Христа в Египет. Ирод убива младенците. Връщане на Христа и настаняване в Назарет, и пр. Паралелните места са посочени след всеки стих, а не общо под линия (както е в Синодалното издание на нашия превод на Библията).

Ние сърадваме от сърце Сръбската православна църква и вярващите югославянски народи с това ново прекрасно във всяко отношение издание на Библията (Свето писмо Старога и Новога завета).

„Ла Ви протестант“ за духовния концерт на СДС. — Този седмичник, излизащ в Женева, в броя си от 15 юни 1956 (№ 24), помества следния отзив за концерта на СДС, даден в София на 22 април:

„Хорът на Софийската духовна семинария току-що е изнесъл своя пръв публичен концерт. Концертът е бил много добре посетен, поради което е трябвало да бъде повторен. Програмата е съдържала, освен духовните песни, и светски творби на няколко гласа.

„Българският патриарх Кирил, както и други висши духовни лица на Църквата са присъствували на тази музикална манифестация“. — Л. Чолаков.